

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації
підприємницької діяльності

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

_____ Семенова В.Г

“ _____ ” _____ 2020 р.

Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)
на тему:
«Підвищення ефективності використання оборотних коштів
підприємства»

Виконавець:

студент факультету економіки

та управління

підприємництвом

Гуменюк Ілона Олегівна _____

(прізвище, ім'я та по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Літвінов Олександр Сергійович _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2020

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Економічна сутність та джерела формування оборотних коштів підприємства.....	6
1.2. Склад та класифікація оборотних коштів.....	15
1.3 Основні показники ефективності використання оборотних коштів ...	23
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРотНИХ КОШТІВ НА ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ».....	30
2.1 Загальна характеристика і аналіз виробничо-господарської діяльності ПАТ «Одескабель».....	30
2.2 Аналіз техніко-економічних показників діяльності ПАТ «Одескабель».....	36
2.3 Оцінка ефективності використання оборотних коштів на ПАТ «Одескабель».....	49
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	59
ВИСНОВКИ	69
Список використаних джерел.....	73
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми. Економічні умови сьогодення, світові кризові явища, гостра конкуренція прагнуть від підприємств вміння швидко реагувати та досягати максимального ефекту від своєї економічної діяльності. Необхідною складовою безперебійної роботи підприємства та його збутової діяльності, своєрідним фундаментом, є оборотних кошти. Оборотні кошти, які авансуються на створення оборотного капіталу відіграють важливу роль у виробничій діяльності.

Питання щодо раціонального та ефективного використання оборотних коштів щороку стає все більше актуальним. Забезпеченість підприємства оборотними коштами повинна бути раціонально обґрунтованою, оскільки надлишок чи нестача коштів спричиняє погіршення показників ліквідності та платоспроможності підприємства, знижує його рентабельність.

Тема є актуальною сьогодні і привертає значну увагу з боку вітчизняних та закордонних вчених, а керівництво підприємств повинне у своїй діяльності спиратись на вже існуючий світовий досвід у сфері оборотного капіталу. Ефективне використання оборотного капіталу та управління ним дозволить розширювати виробництво без залучення додаткових коштів, зміцнить фінансове положення суб'єкта та його ліквідність.

Метою випускної бакалаврської роботи є дослідження теоретичних основ формування та складу оборотних коштів підприємства, аналіз показників ефективного використання оборотних коштів на ПАТ «Одескабель» та розробка заходів щодо підвищення їх використання.

Мета роботи передбачає вирішення наступних завдань:

- описати економічну сутність, склад, класифікації та джерела формування оборотних коштів;
- дослідити основні показники, які характеризують ефективність використання оборотних коштів;

- проаналізувати загальну характеристику господарської діяльності та економічних результатів ПАТ «Одескабель»;
- визначити стан використання оборотних коштів ПАТ «Одескабель» та їх резерви;
- запропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання оборотних коштів ПАТ «Одескабель»;
- обґрунтувати економічну ефективність впровадження заходів щодо покращення використання оборотних коштів.

Предметом дослідження є підприємство кабельної промисловості ПАТ «Одескабель».

Об'єктом бакалаврської роботи є підвищення ефективності використання оборотних коштів на підприємстві ПАТ «Одескабель».

Методи дослідження. При написанні даної роботи були використані такі методи як спостереження, теоретичного узагальнення, порівняння та логічного узагальнення, економіко-статистичні методи. Всі розрахунки в дипломній роботі здійснені за допомогою комп'ютерної програми Microsoft Excel.

Інформаційна база дослідження. Випускна кваліфікаційна робота базується на матеріалах та дослідженнях вітчизняних та закордонних економістів у сфері оборотного капіталу підприємства. Для написання використовувались законодавчі та нормативні акти України, данні бухгалтерського обліку та фінансової звітності ПАТ «Одескабель» за 2015-2019 роки (форма №1 (баланс) та форма №2 (звіт про фінансові результати)).

Практичне значення бакалаврської роботи полягає у реалізації та використанні на підприємстві запропонованих заходів щодо підвищення ефективності використання оборотних коштів.

Апробація результатів роботи. Результати дослідження за даною темою були опубліковані Всеукраїнській науково-практичній конференції «Розвиток європейського простору очима молоді» (м.Харків) та «Актуальні проблеми соціально-економічного розвитку» (м.Івано-Франківськ).

Публікації. Оpubліковано 10 публікацій у науковому віснику ФЕУВ та 3 публікації у науково-практичних конференціях.

Структура і обсяг роботи: випускна бакалаврська робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (45 найменувань). Загальний обсяг бакалаврської роботи становить 76 сторінок комп'ютерного тексту, містить 18 таблиць та 8 рисунків.

ВИСНОВКИ

1. В існуючих нестабільних ринкових умовах важливе місце займає управління оборотними коштами, як один з напрямків підвищення ефективності господарської діяльності підприємства. Раціональне використання оборотних коштів в умовах постійного їх дефіциту є одним з пріоритетних напрямків діяльності підприємства в теперішній час.

2. Проаналізовано економічну сутність, склад та структуру оборотних коштів підприємства, їх джерела та особливості функціонування. Розглянуто погляди різних вітчизняних та закордонних економістів щодо оборотних коштів підприємства.

3. Дослідженні основні критерії оцінки ефективності використання оборотних коштів на підприємстві та значення їх покращення для фінансового стану підприємства.

4. Визначена економічна ефективність діяльності ПАТ «Одескабель» у 2015-2019 роках. Проведений техніко-економічний аналіз вказує на погіршення основних показників діяльності. Зниження чистого прибутку підприємства підприємства за аналізований період 2015-2019 років на 7031,0 тис.грн або на 28,41% призводить до зниження показників рентабельності та платоспроможності підприємства.

5. На прикладі ПАТ «Одескабель» проаналізовано стан та структуру оборотних коштів підприємства. Розраховані основні показники ефективності використання оборотних коштів підприємства, які протягом аналізованого періоду мали негативну тенденцію до зниження. Виявлене збільшення терміну обороту на майже 10 днів, що призвело до залучення додаткових коштів у розмірі 48855,94 тис.грн.

6. Запропоновано заходи щодо підвищення ефективності використання оборотних коштів на підприємстві: скорочення іншої дебіторської заборгованості, зменшення вільних грошових коштів підприємства та зменшення залишків готової продукції на складі підприємства. Розраховано

економічних ефект від реалізації заходів. Сумісна дія трьох заходів дозволить зменшити обсяг оборотних коштів підприємства на суму 64300,4 тис. грн. Коефіцієнт оборотності у порівнянні з 2019 роком збільшиться на 0,26 обертів, а термін 1 обороту складатиме 128,16 днів, що на 13,12 дні менше ніж в базисному періоді.

Список використаної літератури

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Демченко Т.А. Оборотні активи та їх відображення в бухгалтерському обліку і фінансовій ЕКОНОМІКА, ФІНАНСИ, ПРАВО 13 звітності. Актуальні проблеми економіки / Т.А. Демченко. – 2007.– №9. – 227с.
3. Азаренкова Г.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. [для самот. вивчення дисципліни] / Г.М. Азаренкова, Т.М. Журавель, Р.М. Михайленко. – [2-ге вид., випр. і доп.]. – К.: Знання-Прес, 2012. – 287 с
4. Бетехтіна Л. О. Економічна сутність оборотного капіталу підприємства. Бізнес-навігатор. 2011. № 1 (16). С. 74–77
5. Бланк И.А. Управление активами / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр: Эльга, 2002. – 720 с.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. №87.
7. Друкер П. Эффективное управление. Экономические задания и оптимальные решения / П. Друкер. — М.: ФАИР-ПРЕСС, 2003. — 288 с
8. Макконел К. Р. Экономикс: Принципы, проблемы, политика. В 2 т. / К. Р Макконел, С. А. Брю. - М. : Республика, 1992. - Т.1. - 399 с
9. Літвінов О.С. Проблеми визначення сутності економічної ефективності / О.С. Літвінов, А. Журенко // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2017. - №6 (248). – с. 67-81. Режим доступу: [http://n-visnik.oneu.edu.ua/files/archive/nv_6_\(248\)_2017.pdf](http://n-visnik.oneu.edu.ua/files/archive/nv_6_(248)_2017.pdf)
10. Пудичева Г.О. До питання співвідношення понять «логістика» та «управління ланцюгами постачань» / Пудичева Г.О., Малишко В.С.// Економіка

підприємства: проблеми теорії та практики : Матеріали шостої міжнар. наук.-практ. конф., 22-23 вересня 2017 р. – Одеса, Атлант, 2017. – С. 208-209.

11. Літвінова В. О., Грінченко Р.В. Підвищення ефективності використання товарних запасів торговельного підприємства // Проблеми системного підходу в економіці. – Випуск 2 (58). – 2017. – С. 78-82.

12. Акоюн, А. А. Підвищення ефективності використання оборотних коштів / А. А. Акоюн, Л. В. Радько // Формування ринкових відносин України. - 2010. - №5. - С. 45-48.

13. Ізмайлова К. В. Аналіз джерел формування активів // Фінанси України. - 2015. - №8. – С. 67 – 74.

14. Гринюк І. Джерела залучення оборотних коштів / І. Гринюк // Журнал європейської економіки. – 2014. – Т. 13, № 2. – С. 184-192. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jee_2014_13_2_8

15. Ковалюк О.М. Фінансовий механізм організації економіки України (проблеми теорії і практики): монографія / О.М. Ковалюк. – Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2012. – 396 с

16. Сопенюк О.М. Економіка підприємства в умовах ринкових перетворень: монографія / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О.Г. Янкового. – Одеса: Атлант, 2010. – 390 с.

17. Економіка підприємства. Підручник/ Бойчук І. – К: Знання.-2016.-378 с

18. Бондаренко О.С. Методологічні основи управління оборотними активами підприємств // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – №4. – С. 40.

19. Чобіток В. І. Управління оборотними активами підприємства: теоретичний аспект / В. І. Чобіток, К. С. Пятилокотова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. – № 41. – С. 230-234. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/upravlinnya-oborotnimi-aktivamipidpriemstva-teoretichniy-aspekt>

20. Фінанси підприємств: підручник / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.]; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – [6-те вид., перероб. та допов.]. – К.: КНЕУ, 2016. – 552 с

21.Петрова Н.В. Формування оборотних коштів промислових підприємств: автореферат дисертації на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами екон. діяльності)» / Н.В. Петрова. – ОДЕУ, 2007. – 18 с

22. Добровольська О. В. Пріоритети формування оборотного капіталу підприємства у нестабільному середовищі / О. В. Добровольська // Інвестиції: практика та досвід – 2010. – №8 – С. 45–49.

23.Бугай А.В. Формування та ефективне використання оборотних коштів на машинобудівних підприємствах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами екон. діяльності)» / А.В. Бугай. – Запоріжжя, 2013. – 20 с

24.Кошельок Г. В. Теоретичні основи оптимізації структури оборотних коштів підприємства / Г. В. Кошельок, В. В. Коваль, Д. О. Белік // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. - 2015. - № 1. - С. 50-57. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2015_1_7

25.Роганова Г.О. Удосконалення класифікації оборотних коштів підприємств / Г. О. Роганова // Бізнес Інформ. - 2014. - № 2. - С. 308-313. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2014_2_55

26. Руденко І. В. Сучасні підходи до класифікації оборотних активів / І. В. Руденко, О. М. Филипенко, М. В. Стаднік // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. - 2015. - Вип. 1. - С. 72-77. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2011_1_14

27.Чухно, І. С. Визначення економічної сутності поняття «оборотні активи підприємства» [Текст] / І. С. Чухно // Регіональна економіка. – 2011. – № 6. – С. 62–69.

28. Архієреєв С. І. Визначення економічної сутності оборотних коштів та джерел їх формування / С. І. Архієреєв, Л. А. Жмінська // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Сер.: Технічний прогрес та ефективність виробництва. – 2013. – №21. – С. 171–178. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpitp_2013_21_28

29. Літвінова В. О. Економічна ефективність: сутність та форми // Вісник БУМІБ. – №2(26). – 2014. – С. 43–45.

30. Олександренко І. В. Методичні підходи до діагностики оборотних активів підприємства [Текст] / І. В. Олександренко // Бізнес Інформ. – 2014. – № 2. – С. 277–283.

31. Кірдіна О. Г. Управління оборотними активами підприємств / О. Г. Кірдіна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. – № 43. – С. 133-137. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/upravlinnya-oborotnimi-aktivami-pidpriemstv>

32. Факторний аналіз ефективності використання оборотних коштів підприємства / Г. В. Кошельок, В. С. Малишко, І. П. Малікова // Проблеми системного підходу в економіці. – 2018. – Вип. 5 (67). – С. 67-72.

33. Коритько Т. Ю. Управління оборотними коштами промислового підприємства / Т. Ю. Коритько // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Сер.: Економічні науки. – 2013. – № 2. – С. 325–329. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpusk_2013_2_56

34. Олександренко І. В. Діагностика ліквідності та платоспроможності підприємства [Текст] / І. В. Олександренко // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 6. – С. 419–426.

35. Маркарьян Э.А. Экономический анализ хозяйственной деятельности. [Текст] / изд.2 исправленное и дополненное. - Ростов н/Д.: Феникс. - 2015. -554с.

36. Сафронов Н.А. Экономика организации (предприятия) [Текст]: Учебник для ср. спец. учебных заведений - 2-е изд.,с изм./ Сафронов Н.А - ("Колледж") (ГРИФ), 2012. – 337с.

37. ПАТ «Одескабель»: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://odeskabel.com/main-rus/>

38. Оцінка стану конкурентоспроможності підприємств кабельної промисловості України / Л. Єргієва // Економічний аналіз. - 2012. - Т. 10(1). - С. 150-152.

39. Семенова В. Г. Напрямки ефективного розвитку підприємств кабельної промисловості / В. Г. Семенова // Технолог. аудит и резервы пр-ва. – 2015. – № 2/6 (22). – С. 54-57

40. Принципи (кодекс) корпоративного управління ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель». – 2013 р. – 8 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://05758730.smida.gov.ua/>

41. Янковий О.Г. Діагностика фінансово-економічної стійкості підприємства на основі грошових потоків // Вісник соціально-економічних досліджень. – ОНЕУ. – 2017. – № 2-3 (63-64). – С. 70-78.

42. Публічне акціонерне товариство «Одеський кабельний завод «Одескабель»: База даних SMIDA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://smida.gov.ua/db/participant/05758730>

43. Баліцька В. В. Рентабельність діяльності суб'єктів господарювання України: оцінювання істинних результатів / В. В. Баліцька // Актуальні проблеми економіки. - 2016. - № 11. - С. 120-130. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2012_11_17.

44. Літвінов О.С. Управління конкурентоспроможністю підприємств з урахуванням впливу органів державної влади / О.С. Літвінов, А.С. Мішкевич // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2016. – с.131-145.

45. Лебедева А. М. Методичні аспекти аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства / А.М.Лебедева // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2015. – No 1. – С. 67–76. –[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2015_1_9